

การศึกษาพื้นที่และออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน
ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์
พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์¹ และ พิรานันท์ ยิ้มแฟน²

A study on the space and environmental design for Nong Kian Park, Tha Phon subdistrict
Mueang Phetchabun district, Phetchabun province
Pattana Suwansumrit¹ and Piranan Yimfan²

¹คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

²สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

¹Faculty of Architecture Rajamangala University of Technology Thanyaburi

²Provincial Office for Local Administration Phetchabun Province, Department of Local Administration, Ministry of Interior.

* Corresponding author. E-Mail address: pattana_s@mutt.ac.th

received: December 2, 2022;

revised: August 8, 2023;

accepted: December 17, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษาพื้นที่และออกแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการของประชาชนต่อการให้ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียนให้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ เป็นแหล่งท่องเที่ยวและเป็นการอนุรักษ์สันทนาการให้ป็นอัตลักษณ์ของตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ 2. เพื่อออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ และ 3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นประชาชนกลุ่มตัวอย่างตำบลท่าพลที่มีต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้นำหมู่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 10,183 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการของ ทาโร่ ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้นำหมู่บ้านตำบลท่าพล จำนวน 20 คน และเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อสอบถามความคิดเห็นประชาชนตำบลท่าพลจำนวนทั้งสิ้น 385 คน วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชาชนกลุ่มตัวอย่างตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ร้อยละ 96.10 มีความต้องการให้จัดทำโครงการปรับปรุงสวนสาธารณะหนองเคียนเพื่อใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ เป็นแหล่งท่องเที่ยวและอนุรักษ์สันทนาการให้ป็นอัตลักษณ์ของตำบลท่าพล 2. การออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยสรุปความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและนำแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบสถาปัตยกรรม นำมาเขียนสร้างรูปโดยใช้โปรแกรมสร้างภาพสามมิติ รูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง ประกอบด้วย สวนสาธารณะ ภูมิทัศน์สันทนาการ โคมไฟ ม้านั่งยาว และศาลาที่พัก โดยแต่ละรูปแบบมี 4 แบบ ได้แก่ แบบไทย แบบคลาสสิก แบบโมเดิร์น และแบบธรรมชาติ 3. ประชาชนกลุ่มตัวอย่างตำบลท่าพลมีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง รูปแบบศาลาที่พัก มากที่สุดและพบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างตำบลท่าพลมีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง แบบธรรมชาติมากที่สุด

คำสำคัญ: สิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง แบบไทย แบบคลาสสิก แบบโมเดิร์น แบบธรรมชาติ

ABSTRACT

The purpose of the study was to study the area and design the creation of Nong Kian Park, Tha Phon Sub-district, Muang Phetchabun District, Phetchabun Province. 1. To study the public's desire to improve the environment, create Nong Kian Park as a recreation. It is a tourist attraction and preserve ancient shellfish tombs as the identity of Tha Phon Sub-district. Muang Phetchabun District, Phetchabun Province 2. to design environmental models to create Nong Kian Park, Tha Phon Subdistrict, Muang Phetchabun District, Phetchabun Province. And 3. to study the opinions of Tha Phon Subdistrict's sampling group on the creation of Nong Kian Park, Tha Phon Subdistrict, Muang Phetchabun District, Phetchabun Province. The population used in the study was as follows : Members of the local council, village leaders and people in Tha Phon Subdistrict, Muang Phetchabun District, Phetchabun Province, number 10,183 people set the sample size using Taro Yamane's method. 385 people were sampled, combined research methods, quality data from interviews with 20 members of the local council and heads of Tambon Tha Phon village. Using the questionnaire as a research tool, 385 people were interviewed. How to accidentally select a sample group Analysis of data using ready-made programs. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, average, and standard deviation. The research found that 1. people in Tha Phon Sub-district, Muang Phetchabun District, Phetchabun Province, 96% of the population.10 There is a need for a project to renovate Nong Kian Park to be used as a recreation area. It is a tourist attraction and preservation of ancient shells as the identity of Tha Phon Subdistrict 2. Environmental Design to create Nong Kian Park, Tha Phon Subdistrict, Muang Phetchabun District. Phetchabun Province summarizes the opinions of the sampling group and introduces the concept of architectural style. It is used to write and create pictures using a three-dimensional image program. The creative environment consists of The park, the landscape, ancient shellfish tombs, lanterns, long bench, and accommodation halls, each with 4 types: Thai, classical, modern and natural. 3. Tha Phon Subdistrict's public opinion on the environmental model. Create Nong Kian Park as a whole with the most opinions on the environmental model. It was found that the people of Tha Phon Sub-district sample had the highest opinion of environmental models and created natural models.

Keywords: Creative environment, Thai style, Classical style, Modern style, Natural style.

บทนำ

หลักสำคัญของการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะต่าง ๆ รัฐบาลได้มีนโยบายให้หน่วยงานของรัฐ ให้หาทางสนับสนุนส่งเสริมการสร้างพื้นที่สีเขียว เช่น สวนพฤกษศาสตร์ทั้งในระดับชุมชน ตามบ้านเรือนหรือในพื้นที่ประกอบกิจการต่าง ๆ โดยรัฐให้การสนับสนุนและจัดระบบให้มีสิ่งจูงใจ เพื่อให้โครงการได้เกิดขึ้น ซึ่งพื้นที่สีเขียวเหล่านี้ นอกจากจะให้ความสวยงามแล้วยังเป็นปอดสำหรับผู้นคนที่อยู่ใกล้เคียง อีกทั้งกฎหมายได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและดูแลรักษาที่สาธารณะ ซึ่งในการพัฒนาเมืองเป็นการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ และเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพทางกายภาพของพื้นที่ และพฤติกรรมทางดำรงชีวิตของคน ซึ่งการพัฒนาเมืองเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่รกร้างและไม่ได้ใช้ประโยชน์พื้นที่บริเวณนั้นแล้ว โดยการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพื้นที่ ให้เหมาะสมตามลักษณะของเมืองประเภทนั้น ๆ และยังคงสอดคล้องกับองค์ประกอบและบริบทของสังคมไทย เพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้ได้จริงในอนาคต ซึ่งพื้นที่สาธารณะเป็นพื้นที่ที่มีส่วนสำคัญเพื่อให้ประชาชนได้เข้าใช้และทำกิจกรรมทางสังคม การพักผ่อนหย่อนใจ และมีความเป็นอิสระในการทำกิจกรรมนันทนาการภายในสวนสาธารณะ

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีพื้นที่ประกอบไปด้วยสระน้ำธรรมชาติ ขนาดใหญ่ ชื่อว่าสระน้ำหนองเคียน ตั้งอยู่ที่บ้านตะเคียนโดน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพลได้เคยจัดทำโครงการไถ่เกี่ยให้มีถนนดินรอบบริเวณสระน้ำหนองเคียน และได้พบขากตึกดำบรรพ์หายเจดีย์ ที่มีอายุประมาณ

13-15 ล้านปี โดยซากหอยที่พบเป็นหอยน้ำจืดฝาดเดียว (Gastropods) ที่ยังอยู่ในชั้นหินดินดานซึ่งที่เกิดการสะสมตัวเมื่อประมาณ 13-15 ล้านปี มีลักษณะเหมือนหอยฉัตร หรือหอยก้นแหลมที่ตายทับถมและอัดแน่นเป็นชั้นหิน การเกิดหอยน้ำจืดเช่นนี้ สันนิษฐานว่าในอดีตบริเวณนี้เคยเป็นบึงใหญ่หรือทะเลสาบน้ำจืดมาก่อน จากนั้นอาจจะเกิดการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก ทำให้แหล่งน้ำนั้นเกิดการแห้งแล้งโดยฉับพลัน ทำให้พวกหอยที่อาศัยอยู่นั้นมาตายกองทับถมกันแล้วถูกปิดทับด้วยตะกอนอีกที จนเมื่อเวลาผ่านไป นับสิบล้านปี จึงเกิดการผสานเป็นชั้นแผ่นหินเดียวกัน องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล จึงได้นำเศษซากหอยดังกล่าวมาประกอบใหม่เป็นหอยตัวใหญ่ ตั้งอยู่เกาะกลางสระน้ำหนองเคียน บ้านตะเคียนโดน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ (วิศิษฐ์ โฆษิตานนท์, Phetchabun Geopark, 2564 : ออนไลน์)

ภาพ 1 ซากหอยโบราณที่พบบริเวณสระน้ำหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์
ที่มา : วิศิษฐ์ โฆษิตานนท์, อุทยานธรณีเพชรบูรณ์ Phetchabun Geopark, 2564

ทั้งนี้ จากการลงสำรวจพื้นที่บริเวณสระน้ำหนองเคียน บ้านตะเคียนโดน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่ามีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ บริเวณริมสระน้ำเต็มไปด้วยพื้นที่สีเขียว แต่พื้นที่บริเวณเกาะกลางสระน้ำหนองเคียน หน่วยงานของรัฐไม่มีการบูรณะปรับปรุงพื้นที่ ทำให้บริเวณเกาะกลางน้ำมีสภาพภูมิทัศน์ที่เสื่อมโทรม ไม่มีประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์ในสวนสาธารณะดังกล่าว ซึ่งในแง่ของการวางแผนเมืองสวนสาธารณะถือเป็นการใช้ที่ดินสำคัญประเภทหนึ่ง และเป็นหน้าที่ของรัฐและท้องถิ่นที่จะต้องจัดให้มีอย่างเพียงพอ รวมทั้งต้องเป็นผู้บริหารจัดการสวนสาธารณะให้มีความเรียบร้อยสวยงามและปลอดภัย การสร้างสวนสาธารณะที่ไม่ตรงตามความต้องการตามพฤติกรรมการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนที่เข้าไปใช้ประโยชน์ เป็นการสูญเสียไป เนื่องจากการเกิด “ภาวะใช้น้อยกว่าที่จัดให้” (เดชา บุญค้ำ, 2547) จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่า พื้นที่บริเวณสวนสาธารณะหนองเคียน ซึ่งมีสุสานหอยโบราณตั้งอยู่เกาะกลางสระน้ำหนองเคียน ไม่มีประชาชนได้เข้าไปใช้พื้นที่บริเวณดังกล่าว เมื่อเกิดภาวะใช้น้อยกว่าที่จัดให้ หรือภาวะที่ใช้ในทางผิด กล่าวคือ การสร้างให้แล้วไม่ใช้ต่อเนื่องเหตุผลเนื่องจากการออกแบบและการจัดสร้างไม่ตรงตามความต้องการของประชาชนผู้ใช้ประโยชน์ ซึ่งในปัจจุบันภาวะใช้น้อยกว่าที่จัดให้ หรือภาวะใช้ไปในทางที่ผิด เพิ่มขึ้นอย่างมากในสวนสาธารณะทั่วไป แสดงให้เห็นว่าการวางแผนและออกแบบสวนสาธารณะไม่ถูกต้อง ผู้ออกแบบและผู้จัดสร้างใช้ความคิดและความปรารถนาของตนเองเป็นตัวกำหนดว่าควรมีกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง หรือจะต้องให้สวยเหมือนสวนแสดงไม้ดอก (ซึ่งไม่ใช่สวนสาธารณะ) ไม่ได้นำความต้องการของประชาชนผู้ใช้ประโยชน์จริงมากำหนดกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวก ในทำนองที่ผู้ใช้ไม่ได้ทำ ผู้ทำไม่ได้ใช้ ทำให้เกิดการสูญเสียเปล่า (เดชา บุญค้ำ, 2547)

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่า หากมีการออกแบบและจัดสร้างสวนสาธารณะ โดยการออกแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างภายในสวนสาธารณะหนองเคียน ให้ตรงกับความต้องการของประชาชนซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง โดยจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการและมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพิ่มขึ้น จะช่วยสร้างให้สวนสาธารณะมีชีวิตชีวาหรือ “Park Dynamism” ประชาชนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบสวนสาธารณะและสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างและเข้าไปใช้ประโยชน์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพื้นที่และออกแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างภายในสวนสาธารณะเพื่อให้ตรงกับความต้องการของประชาชน และเพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างที่ผู้วิจัยได้ออกแบบและเขียนภาพขึ้น

ซึ่งจะได้นำผลงานวิจัยนำเสนอให้ผู้บริหารท้องถิ่นได้พิจารณาจัดทำโครงการปรับปรุงสวนสาธารณะหนองเคียน เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ และเพื่อยกระดับให้สุสานหอยโบราณ เป็นอัตลักษณ์ของตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ และให้ประชาชนในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง ตลอดจนนักท่องเที่ยว ได้เข้ามาเที่ยวชมสุสานหอยโบราณ เข้ามาทำกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ในสวนสาธารณะ

ภาพ 2 ซากสุสานหอยโบราณ บริเวณเกาะกลางสระน้ำหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการของประชาชนต่อการให้ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียนให้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ เป็นแหล่งท่องเที่ยวและเป็นการอนุรักษ์สุสานซากหอยโบราณ ให้เป็นอัตลักษณ์ของตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตการศึกษา เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง สวนสาธารณะหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยใช้ปรัชญาและแนวคิดใหม่เกี่ยวกับสวนสาธารณะ เนื่องจากที่ผ่านมาการจัดสร้างสวนสาธารณะที่ไม่ตรงตามความต้องการตามพฤติกรรมการดำรงชีวิตประจำวัน เป็นการสูญเสียเปล่า เกิดจาก “ภาวะใช้น้อยกว่าที่จัดให้” (Under uses) คือเสียเงินสร้างให้แล้วไม่ใช้เนื่องจากไม่ตรงความต้องการของผู้ใช้สวนสาธารณะ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้นำหมู่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ตำบลท่าพล จำนวนทั้งสิ้น 10,183 คน (สำนักบริหารการทะเบียนกรมการปกครอง, มีนาคม 2565) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เพื่อให้ได้จำนวนตามต้องการ โดยกลุ่มตัวอย่างจะเป็นใครก็ได้ที่สามารถให้ข้อมูลได้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเพื่อให้สามารถดำเนินการให้ทันตามกำหนดระยะเวลา

3. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน 10 คน และผู้นำหมู่บ้าน จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน และเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนตำบลท่าพล จำนวนทั้งสิ้น 385 คน

4. พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ บริเวณสระน้ำธรรมชาติหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

5. ขอบเขตด้านตัวแปร ประกอบด้วย

5.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้

2. รูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างภายในสวนสาธารณะหนองเคียน ได้แก่ สวนสาธารณะ ภูมิทัศน์สุสานหอยโบราณ โคมไฟ ม้านั่งยาว และศาลาที่พัก

5.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

1. ระดับความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพลจัดทำโครงการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะสระน้ำหนองเคียนให้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ เป็นแหล่งท่องเที่ยวและเป็นการอนุรักษ์สุสานหอยโบราณให้เป็นอัตลักษณ์ของตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

2. ระดับความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะสระน้ำหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สurveyความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีความต้องการให้ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียนให้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ เป็นแหล่งท่องเที่ยวและเป็นการอนุรักษ์สุสานหอยโบราณให้เป็นอัตลักษณ์ของตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

2. ลงพื้นที่บริเวณสระน้ำธรรมชาติหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นสวนสาธารณะเดิมที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าพลได้มีการก่อสร้างสุสานหอยโบราณไว้ตรงกลางสระน้ำหนองเคียน โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยไม่ได้มีการกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับคำถามและลำดับขั้นตอนของการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า เป็นการพูดคุยสนทนาตามธรรมชาติกับสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้นำหมู่บ้าน จำนวน 20 คน

3. รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ได้จากสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้นำหมู่บ้านตำบลท่าพล มาสรุปความคิดเห็น และกำหนดแนวคิดและรายละเอียดการออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างแต่ละประเภท ประกอบด้วย สวนสาธารณะ ภูมิทัศน์สุสานหอยโบราณโคมไฟ ม้านั่งยาว และศาลาที่พักภายในสวนสาธารณะ โดยแต่ละประเภทมีจำนวน 4 แบบได้แก่ แบบไทยแบบคลาสสิก แบบโมเดิร์น และแบบธรรมชาติ

4. ผู้วิจัยได้เขียนสร้างรูปโดยใช้โปรแกรมสร้างภาพสามมิติ หลังจากนั้นได้นำรูปภาพที่เขียนเป็นโมเดลเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์ และด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและคัดสรรรูปภาพให้เกิดความเหมาะสมและแก้ไขให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ให้มีความสวยงามทางสุนทรียภาพทัดเทียมกัน และสามารถเปรียบเทียบกันได้ในเชิงรูปแบบ

5. การสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามได้นำรูปภาพที่ออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง มาประกอบในแบบสอบถามเพื่อให้ประชาชนกลุ่มตัวอย่างได้ประเมินความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง ให้ตรงกับความรู้สึกในการตอบคำถามมากที่สุด และเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลท่าพล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติแบบพรรณนา โดยข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน วิเคราะห์ด้วยวิธีการแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) มีสเกลวัดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ รวมถึงการตอบคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยใช้สถิติพรรณนา (descriptive statistic) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และดูการแจกแจงข้อมูลด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการวิจัย

การศึกษาพื้นที่และออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีลักษณะงานวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยมีผลการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นประชาชนในพื้นที่ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 72.72 รองลงมาเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 27.23 ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 31- 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.58 และมีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.35 ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.36 และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.79 มีระดับการศึกษา ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.74 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ตำบลท่าพล พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างตำบลท่าพล ร้อยละ 96.10 มีความต้องการให้ดำเนินโครงการปรับปรุงสวนสาธารณะหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ เป็นแหล่งท่องเที่ยวและอนุรักษ์ซากหอยโบราณ ให้เป็นอัตลักษณ์ของตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

3. จากการรวบรวมผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้นำหมู่บ้านตำบลท่าพล ผู้วิจัยได้สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการให้การออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง ซึ่งประกอบด้วยสวนสาธารณะภูมิทัศน์สุสานหอยโบราณภายในสวนสาธารณะ โคมไฟภายในสวนสาธารณะ ม้านั่งยาวที่ใช้ภายในสวนสาธารณะ และศาลาที่พักภายในสวนสาธารณะ ผู้วิจัยจึงได้นำมากำหนดเป็นแนวคิดและรายละเอียดการออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง ดังนี้

3.1 การออกแบบสวนสาธารณะ ผู้วิจัยใช้หลักในการออกแบบโดยคำนึงถึงพฤติกรรมของผู้ใช้สวนสาธารณะที่มีความหลากหลายทางด้านอายุ อาชีพ รายได้ และพื้นฐานทางสังคม โดยกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการให้ภายในสวนสาธารณะสระน้ำหนองเคียนมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในสาธารณะ แนวคิดในการการออกแบบภายในสวนสาธารณะเน้นความใกล้ชิดกับธรรมชาติที่มีพื้นที่สีเขียว การออกแบบกำหนดองค์ประกอบของสวนสาธารณะเพื่อให้ผู้ใช้สวนสาธารณะได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การพักผ่อนแบบสบาย ๆ และการผ่อนคลาย เช่น การนั่งเล่น การเดินเล่น ฟังเพลง อีกทั้งทำกิจกรรมที่มีการออกกำลังกาย เช่นการวิ่ง การปั่นจักรยาน และกิจกรรมการศึกษาภายในสวนสาธารณะ เป็นต้น

3.2 การออกแบบภูมิทัศน์บริเวณสุสานหอยโบราณภายในสวนสาธารณะ ทั้งนี้ สุสานหอยโบราณถูกสร้างขึ้นในพื้นที่บริเวณสระน้ำหนองเคียนอยู่แล้ว ผู้วิจัยได้ออกแบบภูมิทัศน์รอบบริเวณสุสานหอยโบราณ โดยเน้นให้มีบริเวณพื้นที่ว่าง เพื่อให้ประชาชนได้เดินเข้าชม และทำกิจกรรมทางการศึกษาและเรียนรู้ได้อย่างสะดวกและปลอดภัย ออกแบบลานพื้นที่ด้วยวัสดุที่มีลวดลายสวยงามและตกแต่งด้วยไม้ประดับ โดยเน้นให้มีพื้นที่บริเวณรอบสุสานหอยโบราณเป็นลานกว้าง เพื่อใช้ทำกิจกรรมต่าง ๆ

3.3 การออกแบบโคมไฟภายในสวนสาธารณะ เน้นการออกแบบโคมไฟที่ติดตั้งบริเวณทางเดินภายในสวนสาธารณะ เพื่อให้มีแสงสว่างอย่างเหมาะสมกับพื้นที่ การออกแบบกำหนดจุดติดตั้งโคมไฟฟ้า เป็นการสร้างสรรค์พื้นที่กลางแจ้งภายในสวนสาธารณะในเวลาค่ำคืนให้เกิดความปลอดภัยเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าใช้ประโยชน์ในช่วงเวลากลางคืนได้ เนื่องจากพฤติกรรมของประชาชนที่เข้าใช้ประโยชน์ของสวนสาธารณะมีความแตกต่างกัน การติดตั้งโคมไฟ ผู้วิจัยได้ออกแบบให้กระทบต่อสิ่งแวดล้อมภายในสวนสาธารณะน้อยที่สุด

3.4 การออกแบบม้านั่งยาวภายในสวนสาธารณะ ในการออกแบบผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญพื้นที่ ที่ใช้งานเพื่อนันทนาการ และกิจกรรมทางสังคมของผู้ใช้สวนสาธารณะในหลายวัยการออกแบบม้านั่งยาวภายในสวนสาธารณะ เพื่อไว้นั่งเล่นชมธรรมชาติ นั่งเล่นโทรศัพท์มือถือ หรือฟังเพลง นั่งพูดคุยกัน นั่งอ่านหนังสือ และสำหรับนั่งหยุดพักระหว่างการเดิน-วิ่ง ออกกำลังกาย เป็นต้น การออกแบบม้านั่งยาวจะพิจารณาที่ตั้งและความต้องการของผู้ใช้สวนสาธารณะ จัดพื้นที่กิจกรรมที่เหมาะสมและมีม้านั่งยาวที่น่าใช้งาน ตลอดจนการจัดวางรูปแบบการนั่งที่เหมาะสม การนั่งแบบเรียงเป็นแนวเส้น (line) การนั่งแบบกึ่งวงกลม (partial circle) การนั่งล้อมวงกลมหรือแบบเห็นหน้ากัน (circle) ซึ่งผู้ใช้งานสวนสาธารณะสามารถเลือกรูปแบบการนั่งตามใจชอบ

3.5 การออกแบบศาลาที่พักภายในสวนสาธารณะ มีแนวคิดการออกแบบเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ที่เข้ามาใช้สวนสาธารณะได้เข้ามาพักผ่อนในศาลาที่พัก ใช้สำหรับหลบแดดหรือหลบฝน ใช้เป็นสถานที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นพื้นที่นัดพบปะพูดคุย ใช้เป็นสถานที่อ่านหนังสือ และนั่งรับประทานอาหาร การออกแบบเน้นความกลมกลืน โดยใช้เส้น สี รูปทรง ลวดลาย มาผสมผสานเพื่อให้เกิดความลงตัว กับสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างแต่ละรูปแบบภายในสวนสาธารณะ โดยออกแบบแต่ละแบบ เพื่อให้ประชาชนกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง โดยแนวคิดการออกแบบแต่ละแบบ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการ วางผังและการออกแบบสิ่งก่อสร้างที่โดยมีความนิยมแพร่หลายในวงการสถาปัตยกรรม โดยมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามพื้นที่และ ยุคสมัย (วิมลสิทธิ์ หรยางกูร, 2536) ซึ่งประกอบด้วย 1. รูปแบบคลาสสิก แบบแผนดั้งเดิม เน้นศิลปะโบราณ 2. รูปแบบโมเดิร์นสมัยใหม่ ยุค “ทันสมัยหรือนาสมัยนิยม” (Modern) เน้นความประหยัดตรงไปตรงมาในเรื่องการใช้สอย รูปทรงสี่เหลี่ยมและวงกลมในอุดมคติ (Tafuri, 1986) 3. คตินิยมเปลี่ยนแปลง (Deconstruction) ปลาย ค.ศ. 1980 เน้นการบิดเบี้ยวและเปลี่ยนแปลงรูปทรงอาคารปกติเดิม 4. รูปแบบสถาปัตยกรรมอินทรีย์ หรือนิยมธรรมชาติ (Organic) ใช้รูปแบบกลมกลืนธรรมชาติและรูปทรงอิสระและซับซ้อน 5. รูปแบบหลังโมเดิร์น (Post modern) ใช้รูปแบบคลาสสิกมาเสริมในโมเดิร์นสมัยใหม่เพื่อแก้ไขความจืดชืด (Jencks, 2011) 6. รูปแบบไฮเทค (High-tech) สื่อถึงวัสดุอุปกรณ์ที่มาจากกระบวนการอุตสาหกรรมให้เห็นภายนอก นอกจากนี้ยังมีรูปแบบแยกย่อยไปตามท้องถิ่น วัสดุ หรือมิติอื่น ๆ อีกมาก อาทิ รูปแบบทัสกัน (Tuscan) รูปแบบทะเลทราย (Desert) และรูปแบบตะวันตก (Western) โดยผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดรูปแบบดังกล่าวออกเป็น 4 แบบ ประกอบด้วย 1. แบบไทย (Thai style) การออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างแบบไทย ผู้วิจัยได้นำหลักในการออกแบบงานสถาปัตยกรรมไทยที่นำเอาลวดลายกนกมาออกแบบม้านั่งยาวให้สื่อถึงความเป็นไทย โคมไฟได้ออกแบบโดยใช้ลวดลายฉลุ โครงฐานและหัวโคมไฟ เพื่อสื่อให้เห็นความเป็นไทย การออกแบบศาลาที่พักโดยออกแบบหลังคาเป็นทรงจั่วและใช้หญ้าแฝก ทำเป็นหลังคาของศาลาที่พัก สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ในแบบไทย อีกทั้งการออกแบบภูมิทัศน์รอบสุสานหอยโบราณที่ถือว่าเป็นอัตลักษณ์ของตำบลท่าพล การออกแบบภูมิทัศน์จะนำไม้ประดับที่สื่อความเป็นไทยมาประดับไว้บริเวณสุสานหอยโบราณ ซึ่งเมื่อผสมผสานรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างแต่ละประเภทไว้ในสวนสาธารณะจึงทำให้เกิดความรู้สึถึงความเป็นไทย 2. แบบคลาสสิก (Classical style) ผู้วิจัยได้ออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างภายในสวนสาธารณะแต่ละรูปแบบให้มีความงดงามหรูหรา เน้นความสง่างามของรูปทรง ใช้เส้นสายโค้ง (Arch) ในการออกแบบโคมไฟให้เป็นรูปทรงรี ม้านั่งยาวมีลวดลายที่คงความหรูหราและประณีต สำหรับศาลาที่พักมีความโดดเด่นด้วยการใช้สีเขียวของหลังคาคัดกับสีเบจของโครงสร้างศาลาที่พัก เมื่อมีการผสมผสานสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างภายในสวนสาธารณะ ซึ่งมีองค์ประกอบที่ตกแต่งแสดงถึงความหรูหราและประณีต การจัดพื้นที่บริเวณสุสานหอยโบราณมีการจัดพื้นที่อย่างเป็นระเบียบและสวยงาม ประกอบกับต้นไม้ที่ตัดแต่งให้ออกแบบสไตล์คลาสสิก ทำให้เกิดความรู้สึกถึงงดงามและหรูหรา 3. แบบโมเดิร์น (Modern style) ผู้วิจัยได้ออกแบบโดยใช้หลัก Less is more หรือเรียกว่าความเรียบง่ายที่น้อยแต่มาก ออกแบบโดยการใช้เส้นสายเรียบง่าย ลดทอนรายละเอียดที่เกินจำเป็นเน้นประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก ใช้รูปทรงเรขาคณิตเน้นการใช้รูปทรงสี่เหลี่ยมเพื่อการใช้สอยพื้นที่อย่างคุ้มค่า กับโทนสีที่เรียบง่ายสบายตา เช่น ม้านั่งยาว ใช้สีโทนสีครีมตัดด้วยคอนกรีต โคมไฟออกแบบแทนการแขวนด้านบนด้วยการตั้งกับพื้นตกแต่งตามทางเดิน คู่มือสไตล์เรียบเท่ ส่วนศาลาที่พัก ออกแบบโครงสร้างโซฟาวนึ่งเนื้อไม้ของวัสดุที่เป็นไม้ หลังคาคัดตรง ทำให้สวนสาธารณะที่ออกแบบมีความเรียบง่าย มีเส้นสายที่ลงตัวโครงสร้างมีมิติ แสงเงา มีความสวยงามและมีความร่วมสมัย 4. แบบธรรมชาติ (Natural style) ผู้วิจัยได้ออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างภายในสวนสาธารณะให้มีรูปแบบที่ผสมกลมกลืนกับธรรมชาติ โดยออกแบบให้เกิดความรู้สึกสัมผัสและเข้าถึงธรรมชาติได้ง่ายการออกแบบโคมไฟใช้เสาที่เป็นไม้ไผ่ตกแต่งตัวโคมไฟด้วยไม้ ม้านั่งยาวออกแบบโดยใช้ไม้ไผ่ล้อมรอบต้นไม้ใหญ่ที่ให้ความร่มเงา สำหรับศาลาที่พักออกแบบให้ให้สอดคล้องกับธรรมชาติภายในสวนสาธารณะตั้งแต่การจัดวางพื้นที่ใช้สอย ตลอดจนถึงการเลือกใช้วัสดุที่เป็นธรรมชาติ สร้างความเชื่อมโยงภายในพื้นที่สวนสาธารณะให้ความรู้สึกผ่อนคลายและได้สัมผัสกับธรรมชาติได้อย่างแท้จริง

ทั้งนี้ การออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและนำรายละเอียดการออกแบบดังกล่าว มาเขียนสร้างรูปโดยใช้โปรแกรมภาพสามมิติ ตามภาพดังต่อไปนี้

ภาพ 3 “สวนสาธารณะ” แบบไทย
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 4 “สวนสาธารณะ” แบบคลาสสิก
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 5 “สวนสาธารณะ” แบบโมเดิร์น
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 6 “สวนสาธารณะ” แบบธรรมชาติ
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 7 “ภูมิทัศน์สุสานหอยโบราณ” แบบไทย
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 8 “ภูมิทัศน์สุสานหอยโบราณ” แบบคลาสสิก
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 9 “ภูมิทัศน์สุสานหอยโบราณ” แบบโมเดิร์น
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 10 “ภูมิทัศน์สุสานหอยโบราณ” แบบธรรมชาติ
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 11 “โคม่ไฟ” แบบไทย
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 12 “โคม่ไฟ” แบบคลาสสิก
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

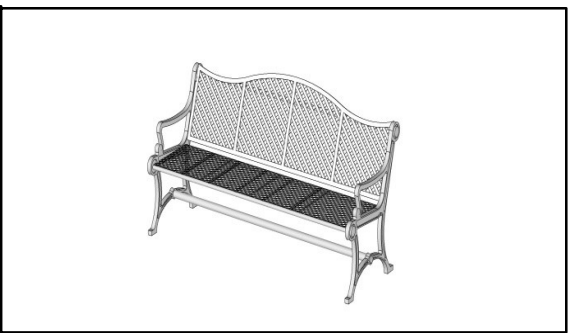
ภาพ 13 “โคมไฟ” แบบโมเดิร์น
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 14 “โคมไฟ” แบบธรรมชาติ
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 15 “ม้านั่งยาว” แบบไทย
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 16 “ม้านั่งยาว” แบบคลาสสิก
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 17 “ม้านั่งยาว” แบบโมเดิร์น
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 18 “ม้านั่งยาว” แบบธรรมชาติ
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 19 “ศาลาที่พัก” แบบไทย
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 20 “ศาลาที่พัก” แบบคลาสสิก
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 21 “ศาลาที่พัก” รูปแบบโมเดิร์น
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

ภาพ 22 “ศาลาที่พัก” รูปแบบธรรมชาติ
ที่มา : พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์, 2565

4. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลท่าพลเกี่ยวกับรูปแบบสิ่งแวดล้อม สรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

ตาราง 1 สรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับความคิดเห็น
สวนสาธารณะ	4.37	0.043	มาก
ภูมิทัศน์สุสานหอยโบราณ	4.44	0.059	มาก
โคมไฟ	4.41	0.011	มาก
ม้านั่งยาว	4.46	0.641	มาก
ศาลาที่พัก	4.47	0.011	มาก
รวม	4.43	0.015	มาก

จากตาราง 1 พบว่าประชาชนกลุ่มตัวอย่างตำบลท่าพลมีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.015) โดยเมื่อพิจารณารูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างแต่ละรูปแบบ พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างตำบลท่าพลมีความคิดเห็นต่อรูปแบบศาลาที่พัก มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D = 0.011) รองลงมามีความคิดเห็นต่อรูปแบบม้านั่ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D = 0.641) มีความคิดเห็นต่อรูปแบบภูมิทัศน์สุสานหอยโบราณอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D = 0.059) มีความคิดเห็นต่อรูปแบบโคมไฟ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.011) และมีความคิดเห็นต่อรูปแบบสวนสาธารณะ น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D.= 0.043) ตามลำดับ

ตาราง 2 สรุปความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างตำบลท่าพลที่มีต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปแบบสิ่งแวดล้อม สรรค์สร้าง	ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง			
	แบบ ไทย	แบบ คลาสสิก	แบบ โมเดิร์น	แบบ ธรรมชาติ
สวนสาธารณะ	4.15	4.22	4.78	4.35
ภูมิทัศน์สุสานหอยโบราณ	4.11	4.52	4.93	4.22
โคมไฟ	4.35	4.17	4.21	4.92
ม้านั่งยาว	4.25	4.55	4.30	4.77
ศาลาที่พัก	4.25	4.45	4.33	4.87
รวม	4.22	4.38	4.52	4.62
ระดับความคิดเห็น	มาก	มาก	มากที่สุด	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างตำบลท่าพลที่มีต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง พบว่า มีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง แบบธรรมชาติ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) รองลงมา มีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง แบบโมเดิร์น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) มีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง แบบคลาสสิก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) และมีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง แบบไทย น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

การพัฒนาพื้นที่ให้เป็นสวนสาธารณะ และออกแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง เพื่อให้ประชาชนได้เข้าไปใช้พื้นที่เพื่อพักผ่อน ออกกำลังกาย และทำกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ตลอดจนเข้าไปเที่ยวชมสุสานหอยโบราณ ซึ่งเป็นการอนุรักษ์ไว้เพื่อศึกษาหาความรู้สำหรับผู้สนใจ และใช้เป็นอัตลักษณ์ของตำบลท่าพล ทั้งนี้ จากผลการวิจัยเรื่อง “การศึกษาพื้นที่และออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อม สรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์” สามารถนำผลการวิจัยมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนตำบลท่าพลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการให้ดำเนินโครงการปรับปรุงสวนสาธารณะหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ เป็นแหล่งท่องเที่ยวและอนุรักษ์ซากหอยโบราณให้เป็นอัตลักษณ์ของตำบลท่าพล ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าบริเวณพื้นที่สวนสาธารณะหนองเคียนเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ บริเวณริมสระน้ำเต็มไปด้วยพื้นที่สีเขียว แต่พื้นที่บริเวณเกาะกลางสระน้ำหนองเคียนไม่มีการบูรณะปรับปรุงพื้นที่ ทำให้บริเวณเกาะกลางน้ำมีสภาพภูมิทัศน์ที่เสื่อมโทรม ไม่มีประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์ในสวนสาธารณะดังกล่าว ซึ่งจะเห็นได้ว่าเดชา บุญค้ำ, (2547) ได้ให้แนวคิดไว้ในแง่ของการวางผังเมืองสวนสาธารณะถือเป็นการใช้ที่ดินสำคัญประเภทหนึ่ง และเป็นหน้าที่ของรัฐและท้องถิ่นที่จะต้องจัดให้มีอย่างเพียงพอ รวมทั้งต้องเป็นผู้บริหารจัดการสวนสาธารณะให้มีความเรียบร้อยสวยงามและปลอดภัย โดยหากภาครัฐหรือท้องถิ่นได้ดำเนินการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างโดยการสร้างสวนสาธารณะที่ตรงตามความต้องการตามพฤติกรรมการดำรงชีวิตประจำวันของประชาชนที่เข้าไปใช้ประโยชน์ จะทำให้ไม่เกิดภาวะใช้น้อยกว่าที่จัดให้ และไม่เกิดการสูญเปล่า

2. การออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ผู้วิจัยได้ออกแบบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง ประกอบด้วย สวนสาธารณะ ภูมิทัศน์สุสานหอยโบราณ โคมไฟ ม้านั่งยาว และศาลาที่พัก ซึ่งแต่ละประเภทประกอบด้วย 4 แบบ ได้แก่ แบบไทย แบบคลาสสิก แบบโมเดิร์น และแบบธรรมชาติ ทั้งนี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์ และพิทักษ์ วิทยะนันท์, (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสำหรับนันทนาการของข้าราชการ กรณีศึกษากรมชลประทานปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาหา รูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสำหรับนันทนาการ ได้รูปแบบ 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบสวน รูปแบบรั้ว รูปแบบถนน และรูปแบบซุ้มรอรถในแต่ละรูปแบบมี 4 สไตล์ ได้แก่ สไตล์ไทย สไตล์คลาสสิก สไตล์โมเดิร์น และสไตล์ธรรมชาตินิยม และจากการการ

สัมภาษณ์เชิงลึกกับสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้นำหมู่บ้านในพื้นที่ตำบลท่าพล พบว่ามีความต้องการให้ออกแบบสวนสาธารณะ ภูมิทัศน์บริเวณสุสานหอยโบราณ และต้องการให้ภายในสวนสาธารณะมีม้านั่งยาว สำหรับนั่งพักผ่อนระหว่างการเดินออกกำลังกาย มีโคมไฟเพื่อเป็นแสงสว่างสำหรับเวลากลางคืนช่วยให้ผู้ที่เดินทางมาใช้สวนสาธารณะมีความปลอดภัย และมีศาลาที่พักไว้หลบแดดและหลบฝน ไว้นั่งอ่านหนังสือ รับประทานอาหาร และพบปะพูดคุยกัน และใช้ประโยชน์อื่นๆ จากศาลาที่พัก ผู้วิจัยได้สรุปความคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยได้นำมาออกแบบโดยนำแนวคิดจากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบงานสถาปัตยกรรมของ (วิลลิสท์ หรยางกูร, 2536) และนำผลการวิจัยของ พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์ พิจักษณ์ ทิพย์ชีระนันท์ และศรัณยา สุจริตกุล, (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบสถาปัตยกรรมสำหรับที่อยู่อาศัยของข้าราชการ กรณีศึกษารวมชลประทานปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มาวิเคราะห์และเป็นแนวทางในการออกแบบได้ 4 แบบ ซึ่งได้แก่ 1. แบบไทย 2. แบบคลาสสิก 3. แบบโมเดิร์น และ 4. แบบธรรมชาติ โดยกำหนดแนวทางการออกแบบให้สอดคล้องกับงานที่ได้เคยศึกษามาก่อนหน้านี้แล้ว มาออกแบบตามความคิดและความต้องการกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งการออกแบบรูปแบบให้มีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบงานสถาปัตยกรรมของสมาคมสถาปนิกสยามด้วย

3. จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างตำบลท่าพลที่มีต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างตำบลท่าพลมีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ การที่ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน ผู้วิจัยได้ออกแบบและเขียนภาพขึ้นมาจากการรวบรวมแนวคิด และสรุปความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้นำหมู่บ้านของตำบลท่าพล เป็นภาพที่ถูกสร้างขึ้นมาจากความต้องการของประชาชน จึงทำให้ระดับความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เดชา บุญค้ำ, (2547) ที่กล่าวไว้ว่า การออกแบบและการจัดสร้างไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนผู้ใช้ประโยชน์ ซึ่งในปัจจุบันภาวะใช้น้อยกว่าที่จัดให้ หรือภาวะใช้ไปในทางที่ผิดเพิ่มขึ้นอย่างมากในสวนสาธารณะทั่วไป แสดงให้เห็นว่าการวางแผนและออกแบบสวนสาธารณะไม่ถูกต้อง ผู้ออกแบบและผู้จัดสร้างใช้ความคิดและความปรารถนาของตนเองเป็นตัวกำหนดว่าควรจะมีกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง ไม่ได้นำความต้องการของประชาชนผู้ใช้ประโยชน์จริงมากำหนดกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวก ในทำนองที่ผู้ใช้ไม่ได้ทำ ผู้ทำไม่ได้ใช้ ทำให้เกิดการสูญเสียเปล่า

4. เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มตัวอย่างตำบลท่าพลที่มีต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างแต่ละแบบ พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างตำบลท่าพล มีความคิดเห็นต่อรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง แบบธรรมชาติ มากที่สุด ทั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒน สุวรรณสัมฤทธิ์ และพิจักษณ์ ทิพย์ชีระนันท์ ยัมแพน, (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสำหรับนันทนาการของประชาชนตำบลบ้านโคก กรณีศึกษาทุกตำบลบ้านโคก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนตำบลบ้านโคก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความชื่นชอบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างรูปแบบสไตล์ธรรมชาติ มากที่สุด ซึ่งจะเห็นได้ว่าสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างหมายถึง บริเวณโดยรอบที่ถูกสร้างขึ้นโดยมนุษย์ให้เหมาะสมสำหรับกิจกรรมการอยู่อาศัยของมนุษย์ที่กลมกลืนกับธรรมชาติและเอื้อต่อระบบนิเวศอย่างสมดุล ตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเริ่มจากระดับขอบเขตของคน ย่าน และเมือง โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว (Green infrastructure) เช่น ระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า หรือประปา ระบบสาธารณูปการ เช่น โรงเรียน สถานที่ราชการ โรงพยาบาลและกาดจัดของเสีย สวนสาธารณะพื้นที่อันควรสงวนคุ้มครองและอนุรักษ์ ซึ่งในทางปฏิบัติในส่วนของการออกแบบ การก่อสร้าง และการจัดการสิ่งโดยรอบให้มีความเหมาะสมกับมนุษย์ จากความหมายดังกล่าว จึงทำให้มีการออกแบบหรือรูปแบบที่ถูกสร้างขึ้นมามีลักษณะสภาพแวดล้อมสีเขียวที่เป็นมิตรกับสายตา จะช่วยให้บรรเทาจากสถานการณ์หรือปัญหาที่มนุษย์เผชิญตรงหน้าให้รู้สึกผ่อนคลายลงได้ การออกแบบสิ่งแวดล้อมให้มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ จะช่วยรองรับกิจกรรมที่ประชาชนได้เข้ามาใช้พื้นที่สวนสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นการเดินออกกำลังกาย หรือนั่งอ่านหนังสือ พุดคุยสนทนากัน ได้สูดอากาศที่บริสุทธิ์ เพราะธรรมชาติจะเป็นสิ่งที่ช่วยบำบัดให้ทุกคนเกิดความผ่อนคลายและมีความสุข ผลการวิจัยจึงพบว่า ประชาชนไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ตำบลบ้านโคก หรือตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความชื่นชอบรูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสไตล์ธรรมชาติมากกว่าสไตล์อื่น

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง สิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสวนสาธารณะหนองเคียน ตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยรายได้ จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการวิจัย จนกระทั่งลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ขอขอบคุณองค์การบริหารส่วนตำบลท่าพล ผู้นำชุมชน และประชาชนตำบลท่าพล อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานโครงการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- เดชา บุญค้ำ. (2547). **สวนสาธารณะระดับมหานคร**. เอกสารประกอบโครงการฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้ในการดำเนินงานภาคปฏิบัติให้เป็นไปตามผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร, กรุงเทพฯ : สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร.
- พัฒน์ สุวรรณสัมฤทธิ์, พิจักษ์ณ์ ทิณชีระนันท์ และศรัณยา สุจริตกุล. (2564). รูปแบบสถาปัตยกรรมสำหรับที่อยู่อาศัยของข้าราชการกรณีศึกษากรมชลประทานปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. **วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร**, 23 (1), 21-32.
- พัฒน์ สุวรรณสัมฤทธิ์ และพิจักษ์ณ์ ทิณชีระนันท์. (2565). รูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสำหรับนันทนาการของข้าราชการกรณีศึกษากรมชลประทานปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. **วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร**, 24 (1), 107-120.
- พัฒน์ สุวรรณสัมฤทธิ์ และพิจักษ์ณ์ ยัมแพน. (2565). รูปแบบสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างสำหรับนันทนาการของประชาชนตำบลบ้านโคก กรณีศึกษาทุ่งทานตะวันบ้านโคก อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์. **วารสารวิทยาลัยนเรศวรสาขานวนิพนธ์และสังคมศาสตร์**, 16 (1), 182-194.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. (2536). **พัฒนาการแนวความคิดและรูปแบบของงานสถาปัตยกรรม : อดีต ปัจจุบันและอนาคต**. กรุงเทพฯ : สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์.
- วิศัลย์ โฆษิตานนท์. (2564). Phetchabun Geopark. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2564, จาก https://m.facebook.com/permalink.php?story_fbid
- Jencks, Charles. (2011). **The story of post-modernism : five decades of the ironic and critical in Architecture**. West Sussex : John Wiley & Son Ltd.
- Tafuri, Manfredo. (1986). **Modern architecture**. New York : Electa/Rizzoli.